

ملیحه بنائی
حقوقدان

ریشه اجتماعی که با دخالت اغتشاشگران به جنجال و آشوب کشیده می‌شود، در ضعف مدیریت برخی از وزار تخانه‌ها از جمله آموزش و پرورش است. خلأ وجود فعال احزاب سیاسی و نقش کم‌رنگ احزاب در این میان بی‌تاثیر نیست. اصل بیست و ششم قانون اساسی به تبیین اختیارات احزاب و حدود فعالیت آنها می‌پردازد در حالی که متولی احزاب وزارت کشور است در این میان نیز کوتاهی دولت و بی‌توجهی به احزاب در کشور نیز از عوامل اتفاقات اخیر است. جوانان که امروز در اجتماعات غیرقانونی شرکت می‌کنند قطعاً جهل به قانون و عدم آگاهی نسبت به جرم انکاری مقنن در کشور را دارند در غیر اینصورت نمی‌توان متصور بود دانش‌آموز، دانشجو و جوان این مملکت با علم به مجازات‌های سنگین برای رفتارهای ارتكایی اخیر خود داشته و دست به خودزنی با هنجار شکنی‌هایی به سبب جهل به قانون از آنها مشاهده گردد. فرهنگ گفت‌وگو و اعتراض مدنی در کشور حلقه مفقود شده‌ای است که ریشه‌های آن متأثر از کم‌کاری‌های دول ادوار دارد. در دنیایی که سرعت تبادل اطلاعات به کمتر از صدم ثانیه رسیده است باید زیر ساخت‌های فرهنگی را در میان جوانان خود ایجاد می‌کردیم و فرهنگ‌سازی و بیداری عمیقی در میان آنان انجام می‌دادیم. اساتید دانشگاه که آگاه به عواقب اجتماعات غیرقانونی هستند نیز این روزها مورد نقد خواهند بود، ضروری به نظر می‌رسد تا از حداکثر محبوبیت خود در میان دانشجویان، برای آگاه‌سازی آنان از عواقبی که در نهایت ناشی از رفتارهای ناهنجاری است که از خود بروز می‌دهند بهره‌مند نمایند. به‌عنوان معلم و استاد نباید هیچانی برخورد نامیدم در اینصورت تفاوت میان ما و دانش‌آموز و دانشجو در چیست؟ صبر و حوصله نیروهای پلیس، یگان‌های ویژه و نهادهای امنیتی به خصوص نیروی فراجا که این روزها مظلومانه به شهادت رسیده‌اند نیز قابل تقدیر است. طبق آمار ی که سر دار فدوی جانشین محترم فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از دستگیر شدگان ارائه شده است میانگین سنی ۱۵ سال را شرکت کنندگان در این اجتماعات غیرقانونی دارند؛ در حال پستر شد گذاشتن مرحله بسیار خطرناکی هستیم به دلیل آنکه بسیار ضرور یست در مدیریت و ادبیات گفت‌وگو با شرکت‌کنندگان جوان در تجمعات غیرقانونی تخصصی برخورد شود و تجمع کنندگان را به لحاظ دارا بودن سن کم باید مانند فرزند خود ببینیم و نگاه پدرانه و مادرانه خود را از آنان برداریم و سعی در آگاهی دادن به آنها و همچنین قول به رفع موانع و مشکلات موجود در وضعیت معیشتی و اقتصادی خانواده‌ها، بهبود و تسهیل ایجاد فضای کسب و کار به آنان بدهیم و به قول خود نیز متعهد و پایبند باشیم. پرورش بر آموزش مقدم است. خانواده‌های این همه برای نجات از غرق شدن بیشتر احتمالی دانش‌آموزان و دانشجویان کشور باید از فرزندان خود بخواهند تا نسبت به قانون تمر د نکنند و به پایان بروز احساسات آنی و هیجانی که منتج به بروز رفتارهای هنجار شکنانه از سوی ایشان و دوستان آنها، به نمایش گذاشته می‌شود، مهیب داده شود تا فرزندان شان در آغوش ریاکارانه معاندین و منافعین قرار نگیرند. در حالیکه برای ما به عنوان مادر و پدر درستی و صداقت منافقین به لحاظ ذات این افراد قائل تشخیص نیست چه برسد به فرزندان کم تجربه و هیجانی و ناز پرورده در دهه هشتاد که در شرایط فرزندسالاری مطلق در خانواده نیز تربیت شده‌اند. دولت در دوره ریاست جمهوری آقای سیدمحمدخامنی توجه درخوری به سازمان‌های مردم‌نهاد، انجمن‌ها و احزاب داشت که منتج به اخذ پروانه فعالیت برای بسیاری از احزاب و سازمان‌های مردم نهاد شد؛ اگر فرایند اهمیت دادن به حضور احزاب ادامه داشت امروز شاهد این بی‌فرهنگی میان توده مردم و حضورشان در اجتماعات غیرقانونی‌شان نبودیم تا دشمن با اغفال و فریب افراد و فرستادن آیدای خویش در بین اجتماعات سالم مردمی، اقدام به جنایت و بهره‌برداری به نفع خود در مغشوش جلوه دادن چهره کشور نماید. متأسفانه به سبب رفتارهای ساختار شکنانه بسیاری از اموال عمومی تخریب و مشاغل در فضای مجازی دچار ضرر و زیان شده‌اند و میلیون‌ها دلار در این دو هفته به اقتصاد کشور ضرر به وارد شده است. ریشه آشوب‌های اخیر در عدم کارآمدی و عدم توجه به شایسته‌سالاری دولتمردان است که در دول ادوار است. نقش موثر احزاب در هدایت دسته‌های جمعی و گروه‌ها برای تمام کشورها با نظام مردم سالار و دارای نظام دموکراسی غیر قابل انکار است. متأسفانه روند صعودی در احیای فعالیت احزاب در دولت آقای محمود احمدی‌نژاد به شکل قابل توجهی کاهش یافت و تصمیمات «یک شبه احمدی‌نژادی» بسیاری احزاب را با ابطال پروانه فعالیت روبه‌رو یا با تذکرات جدی فعالیت آنها به انزوا کشیده شد. وجود احزاب در کاهش هزینه‌های تحمیلی به دولت‌ها بسیار اهمیت دارد. در انتخابات ریاست جمهوری، مجالس، پارلمان‌ها و کنگره‌ها در کشورهایی که ساختار نظام‌مندی دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند. مطالبه مردمی پس از انتخابات دیگر توسط رای‌دهندگان استیفا نخواهد شد، بلکه توسط احزاب به شکل قانونی به نحوی که تصمیم‌گیری در اعلان اعتراضات مدنی خود برای احقاق حقوق حقه رای‌دهندگان که به اعتبار توصیه و گرایش‌های سیاسی افراد با هر سلیقه به عضویت در آن حزب درآمده‌اند، مطالبه می‌شود.

فرمانده مرزبانی فراجا از شناسایی و دستگیری گروه تروریستی که قصد عملیات انتحاری در آذربایجان شرقی را داشتند، خبر داد. سردار احمدعلی گودرزی ظهر دیروز در گفت‌وگو با خبرنگاران شناسایی گروه تروریستی در مرز آذربایجان شرقی را مورد اشاره قرار داد و خاطر نشان کرد: ۳۱ شهرویدار اسمال در منطقه عمومی آذربایجان شرقی توانستیم یک گروه تروریستی شامل یک خانم و ۶ مرد را دستگیر کنیم. فرمانده مرزبانی فراجا خاطر نشان کر د: این گروه تروریستی با تجهیزات انتحاری قصد داشتند در ۳۱ شهریور در منطقه آذربایجان شرقی اقدام ضد امنیتی انجام دهند که با هویشاری نیروهای مرزبانی و همکاری مردم در تنگ خداآفرین، شناسایی شدند و نقشه آنان خنثی شد.

مذاکرات هسته‌ای

به پس از انتخابات کنگره

آمریکا موکول خواهد شد

برجام از کاخ خارج شد و دوباره به کمارفت

مذاکرات هسته‌ای بیش از اندازه طولانی شده است

شانگهای بیشتر یک سازمان امنیتی و سیاسی است تا اقتصادی

آزادسازی پول‌های ایران می‌توانست نشانه خوبی برای از سرگیری مذاکرات باشد

کشورهای عضو سازمان شانگهای به دنبال منافع خود هستند

آرمان ملی – احسان انصاری: آمریکادوباره توپ مذاکرات هسته‌ای را به زمین ایران انداخته است و بر این باور است که از سرگیری مذاکرات به اراده ایران بستگی دارد. این در حالی است که انتخابات کنگره آمریکانزدیک است و این احتمال وجود دارد با شکست دموکرات‌ها بسیاری از گمانه‌زنی‌ها در باره مذاکرات تغییر کند. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی این موضوعات با حسن بهشتی‌پور، تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده است. بهشتی‌پور معتقد است: «در شرایط کنونی یک اکثریت شکننده در سنا حضور دارند و به همین دلیل انتخابات آینده به دلیل اینکه مشخص می‌کند دموکرات‌ها اکثریت مجلس سنارا خواهند داشت یا جمهوریخواهان، مهم است. گرچه باز هم تأکید می‌کنم این موضوع تأثیر تعیین‌کننده در روند مذاکرات ندارد ولی از بابت اینکه حزب دموکرات طرف مذاکره کننده با ایران است، اینکه نتایج انتخابات چه باشد، در موقعیتش در نوع مذاکراتی که انجام می‌دهد، تأثیرگذار خواهد بود. حداقل این است که ایران می‌داند با طرفی دارد مذاکره می‌کند که یک اکثریتی در مجلس دارد و اگر شکست خورده باشد، نیز می‌داند با طرفی گفت‌وگو می‌کند که حداقل شکست خورده انتخابات است.» در ادامه محصل این گفت‌وگورامی خوانید.

گمانه‌زنی‌هایی در باره مذاکرات جدید ایران و کشورهای غربی به وجود آمده است، با این وجود مقامات آمریکا بر این باور هستند که آغاز دوباره گفت‌وگوها به ایران بستگی دارد. دیدگاه شما در این زمینه چیست؟

به نظر می‌رسد ایران و آمریکا ادامه گفت‌وگوها را به بعد از

انتخابات کنگره موکول خواهند کرد،

هر چند نتیجه مذاکرات برجامی

تأثیری بر این انتخابات ندارد چون

برای شهروندان آمریکایی وضعیت

داخلی کشورشان همچون تورم

بی‌سابقه ۹ درصدی، افزایش قیمت

بنزین و غیره مهم است. به نظر

می‌رسد از یک طرف دولت بایدن

می‌خواهد در شرایطی دوباره وارد

مذاکرات شود که از نتیجه انتخابات

آگاهی داشته باشد و هم طرف ایرانی

ترجیح می‌دهد با علم به موقعیت

جدید دموکرات‌ها در آرایش سیاسی

آمریکا تصمیم‌گیری کند. خواسته

ایران مشخص است و می‌خواهد از

برجام منتفع شود یعنی نفع اقتصادی

ببرد اما آمریکایی‌ها در عین استقبال

از مزایای برجام، نمی‌خواهند زیر بار

لغو تحریم‌ها بپردازند بلکه فقط قصد دارند بخشی از تحریم‌ها را

به حالت تعلیق در آورند. متأسفانه این ماجرا بیش از اندازه

کنش پیدا کرده و تداوم این وضعیت نیز به ضرر ایران است.

البته آمریکایی‌ها نیز از این وضعیت متضرر می‌شوند. انتخابات

کنگره آمریکا در آبان ماه برگزار می‌شود، اگرچه مساله ایران

خیلی تعیین‌کننده در نتایج انتخابات کنگره آمریکا نیست و

تأثیری در روند انتخابات مذاکرات نخواهد داشت؛ اما طبیعتاً

هم ایران و هم آمریکا هر دو ترجیح می‌دهند که منتظر باشند

ببینند بالاخره اکثریت مجلس نمایندگان که الان دست حزب

دموکرات است در انتخابات آبان ماه تکرار خواهد شد یا باز

دست جمهوریخواهان می‌افتد.

چرا در شرایط کنونی انتخابات کنگره برای ایران و

آمریکا حائز اهمیت است؟

در شرایط کنونی یک اکثریت شکننده در سنا حضور

دارند و به همین دلیل انتخابات آینده به دلیل اینکه مشخص

می‌کند دموکرات‌ها اکثریت مجلس سنارا خواهند داشت یا

جمهوریخواهان، مهم است. گرچه باز هم تأکید می‌کنم این

موضوع تأثیر تعیین‌کننده در روند مذاکرات ندارد ولی از بابت

اینکه حزب دموکرات طرف مذاکره کننده با ایران است، اینکه

نتایج انتخابات چه باشد، در موقعیتش در نوع مذاکراتی که انجام

می‌دهد، تأثیرگذار خواهد بود. حداقل این است که ایران می‌داند

با طرفی دارد مذاکره می‌کند که یک اکثریتی در مجلس دارد و

اگر شکست خورده باشد، نیز می‌داند با طرفی گفت‌وگو می‌کند

که حداقل شکست خورده انتخابات است. در هر صورت به نظر

می‌رسد آمریکایی‌ها منتظر برگزاری انتخابات آبان ماه هستند.

آزادی باقرنمازی نیز از سوی طرف ایرانی به دلایل بشردوستانه

اعلام شده و طرف آمریکایی‌ها هم تکذیب کرده که دارایی‌های

ایران در کره جنوبی را مابه‌ازای آن آزاد کند. به نظر می‌رسد

دولت انتظار دارد انتشار این اخبار مثبت، حداقل روی جومنتی

که مذاکرات روی بازار گذاشته، تأثیر مثبت داشته باشد. باید

ببینیم به رغم آزادی آقای نمازی خبری از آزادی دارایی‌های

ایران و انتقال آن به عمان می‌شود. در حقیقت برجام با اینکه تا

حدی از وضعیت کماخارج شده بود ولی عملاً بازهم وارد کما

شد و همه چیز معطل آبان ماه است. به گفته اولیانوف بعد از

انتخابات کنگره مذاکرات از سر گرفته می‌شود. واقعیت این

است که از تأخیر در اعلام نتیجه مذاکرات هر دو طرف متضرر

می‌شوند. طرف اروپایی دنبال این است که تحریم‌های نفتی

پایان پیدا کند تا بتوان در بازار انرژی تحول مثبت ایجاد کرد. اما

طرف ایرانی هم از عدم نفی که از تحریم‌های گسترده می‌برد

و مشکلاتی که بر اقتصاد کشور وجود دارد، زیان می‌بیند. از این

رو به نظر می‌رسد، هرچه زودتر توافق کنیم و به نتیجه برسیم،

بتر است هر چند آخرین بار مذاکرات عملاً معلق شد تا دوباره از

سر گرفته شود. در چنین شرایطی دولت به همکاری با شانگهای

که یک اتحاد اقتصادی نیست امیدوار است. اما واقعیت این است

که سازمان شانگهای بیش از آنکه اقتصادی باشد یک سازمان

سیاسی – امنیتی و تا حدودی خیلی کمتر اقتصادی است.

این سخن به معنای این است

که عضویت در سازمان شانگهای

نمی‌تواند به اقتصاد ایران کمک

کند؟

شانگهای بیشتر جنبه‌های

سیاسی و امنیتی دارد اما توجه به

یک نکته خیلی ضروری است. الان

شانگهای در قضیه بحران اوکراین

و تحریم‌هایی که روسیه شده، با

اینکه روسیه خودش بنیانگذار

شانگهای است ولی کشورهایی

مثل چین، هند و قزاقستان کاملاً

سیاست بی‌طرفی اتخاذ کردند و از

سیاست روسیه حمایت نکردند. در

قطعنامه پیشنهادی که اخیراً در

محکومیت روسیه در شورای امنیت

صادر شد برای اینکه این چهار استان

را ضمیمه خاک خودش کرده، فقط

تنها کشوری که رأی منفی داد، روسیه بود و عملاً تو کرد.

کشورهایی مثل چین و هند رأی متنع دادند. امری که خیلی

مهم بود و حتی برزیل که در بریکس با روسیه هست رأی

متنع داد. پس وقتی سازمان شانگهای در مورد بنیانگذارش

اینگونه عمل می‌کند در مورد ایران یا سایر کشورها تکلیف

روشن است. عمدتاً کشورهای عضو شانگهای با اینکه یک

سازمان امنیتی و سیاسی هستند

ولی بیشتر بر محوریت منافع

خودشان عمل می‌کنند، تصمیم

می‌گیرند و اجرا می‌کنند و نه

منافع جمعی سازمان شانگهای

چون عملاً دیدیم چنین چیزی

در مورد روسیه انجام نشد. حتی

در بحران اخیر ی که در مرزهای

تاجیکستان و قرقیزستان پیش‌آمده

بود در اجلاس سران شانگهای در

سمرقند کوچک‌ترین تصمیم‌گیری

با بیانی‌ای صادر نشد. واقعیت این

است که اگر قرار است به گسترش همکاری‌های اقتصادی فکر

کنیم بیشتر باید بر روی اتحادیه اقتصادی اوراسیا و یا بریکس

سرمایه‌گذاری کنیم.

گمانه‌زنی‌هایی درباره آزادسازی پول‌های بلوکه

شده ایران مطرح شده بود. این موضوع می‌تواند به

وضعیت مذاکرات کمک کند؟

این خبر خوب می‌توانست به افزایش امیدواری‌ها به حل و

فصل مساله هسته‌ای و گره گشایی از روند مذاکرات که اکنون

دچار وقفه شده انجام به خصوص که با خبر آزادی نمازی‌ها

همزمان بود، کمک کند. موضع گیری کاخ سفید و اعلام

مشروط بودن آزادسازی پول‌ها اما از شدت امیدواری‌ها کاست.

باید ببینیم که اصلافضیه چیست و چرا طرف آمریکایی موضوع

را تکذیب کرده است؟ آیا واسطه ایران یعنی عمان همین‌طور

یک حرفی زده و چه دلیلی در کار بوده است؟ ضمن اینکه این

موضوع یک بحث جدای از مذاکرات است. درست است که

می‌تواند نشانه مثبتی برای از سرگیری مذاکرات باشد اما

فعلاً نمی‌توان روی آن حساب کرد. اگر این خبر صحت داشت

می‌تواند مقدمه از سرگیری مذاکرات باشد اما از آنجا که این

موضوع از سوی طرف آمریکایی تکذیب شده است نمی‌توان

خوشبین بود. دلیل تکذیب آمریکا را نمی‌دانیم اما آیا در هیات

حاکمه آمریکا اختلافاتی وجود دارد. شاید هم چنین وعده‌ای

داده شده و بعد وعده را پس گرفته‌اند. به هر حال مسئولان

ایرانی ای دلیل چنین خبری را اعلام نمی‌کنند. به خصوص که

یک منبع موثق یعنی نور نیوز که نزدیک به شورای عالی امنیت

ملی است اولین بار این خبر را اعلام کرد. باید صبر کرد و دید که

چه می‌شود. به هر حال در شرایط فعلی نمی‌توان به هیچ وجه

امیدوار شد. نکته قابل توجه دیگر آن است که طرف آمریکایی به

ناآرامی‌های داخلی ایران هم نظر دارد. در شرایط کنونی پرونده

هسته‌ای به مرحله‌ای رسیده که به‌طور یقین نیازمند تصمیمات

جدی است تا از شرایط بن‌بست خارج شود. اولین اقدام مناسب

تصمیمی بود که ایران در ادامه همکاری با آژانس بین‌المللی

انرژی اتمی گرفت. تصمیم درستی که جای تقدیر دارد. زیرا

ایران به راحتی می‌تواند با این نهاد به توافق برسد. توافقی با

سایر طرفین برجام که به دنبال حل مناقشه هسته‌ای از طریق

سیاسی بودند، سخت‌تر از توافق با آژانس است.

از نظر شما مهم‌ترین گره به نتیجه نرسیدن برجام

چیست؟

کشورهای غربی به نوعی به روند افزایش غنی‌سازی اورانیوم

در ایران اعتراض می‌کنند. در حالی که واقعیت این است که

ایران به این موضوع به عنوان یک عامل بازدارنده نگاه می‌کند.

به هر حال این یک واقعیت است که در برجام سال ۲۰۱۵

طرف مقابل تعهدات خود را انجام نداد ولی ایران تعهدات

خود را انجام داد. ۱۴ گزارش مدیرکل وقت آژانس، آقای آمانو

هم تأیید کرد که ایران تعهدات خود را انجام داده ولی طرف

آمریکایی به خصوص تعهداتش که مبنی بر برداشتن تحریم‌ها

و وضع نکردن تحریم جدید بود را انجام ندادند. با این وجود بعد

از خروج آمریکا طرح دادند و انتظار داشتند ایران این طرح را

بدون کم و کاست بپذیرد درحالی که طرف ایرانی می‌گوید

موضوع هسته‌ای برای ما یک عامل بازدارنده است بازدارنده است بازدارنده است

مجبور شود تحریم‌ها را بردارد. مادامی که ایران زیر نظر آژانس

بین‌المللی انرژی اتمی فعالیت می‌کند، اصولاً نمی‌شود گفت

کارش ایراد دارد چون در چارچوب آن. پی. تی هیچ منبعی برای

غنی‌سازی و ادامه آن در ایران وجود

ندارد. اما انتظاری که اتحادیه اروپا

دارد این است که ایران در چارچوب

برجام خودش را محدود کند. این

انتظار هم موقعی می‌تواند منطقی

باشد که آنها تعهدات برجامی را از

طرف آمریکایی‌ها مطالبه و خودشان

هم اجرایی کنند. وقتی آمریکا حاضر

نیست تحریم‌ها را لغو کند و مطالبات

را جواب دهد بنابراین طرف ایرانی

هم خودش را ملزم به اجرای برجام

نمی‌بیند. پس فعالیت‌های ایران زیر

نظر آژانس است و طبق آن. پی. تی هیچ محدودیتی برای غنی

سازی وجود ندارد. اگر آنها تکران فعالیت‌های هسته‌ای ایران

هستند بهتر است فشار را روی آمریکا بگذارند طرف آمریکایی

را متقاعد کنند که تحریم‌ها را لغو کند و به تعهدات خود به

برجام بازگردد. قطعاً طرف ایرانی بارها اعلام کرده که اگر آنها

تعهدات خود را اجرا کنند ایران نیز به تعهداتی که در برجام

پذیرفته، بازخواهد گذشت. درباره پادمان هسته‌ای هم مشکل

پایرجاست و همچنان این بحث وجود دارد و ایران انتظار دارد

این موضوع در چارچوب ۴۰۱ فصل شود درحالی که آنها

مدعی هستند باید در چارچوب شورای حکام حل شود. اما

چون اتحادیه اروپا و آلمان، انگلیس و فرانسه به عنوان اعضای

شورای حکام قطعنامه‌های پیشنهادی سال ۹۹ و خرداد

اسمال را داده‌اند، این امکان برای این کشورها وجود دارد که با